

66 . Filiaș | Comuna: Cristuru Secuiesc | Județ: Harghita | Punct: Alsó Kövesföld | Anul: 2007

Anul: 2007

Cod RAN: 83543.05

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca migrațiilor

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic

Autori: Zsolt Körösfői, Attila Székely

Instituții: Muzeul Orășenesc "Molnár István", Cristuru Secuiesc, Muzeul Orășenesc "Molnár István", Cristuru Secuiesc

Rezumat

În urma sesizării unor fragmente ceramice de tip Coțofeni, s-a inițiat o săpătură arheologică de salvare. După forma și decorul vaselor găsite în groapa locului de descoperire Alsó-Kövesföld considerăm că acestea aparțin fazei I a culturii Coțofeni.

Raport

În 1979, în urma periegezelor efectuate pe locul de descoperire Filiaș-Alsó-Kövesföld, Elek Benkő și Attila Székely au colectat fragmente atipice de ceramică preistorică.

În 1980, crescătoria de porci din Filiaș a înființat pe acest teren două depozite de dejecții datorită cărui fapt mare parte a locului de descoperire a fost distrus. În urma efectuării lucrărilor în jurul depozitului de dejecții și pe parcursul anilor de periegeze s-a găsit ceramică din cultura Coțofeni, respectiv, din epoca bronzului, romană și din perioada migrațiilor timpurii. În 1983, în partea de ESE a locului de descoperire, cu ocazia curățirii albiei pârâului Fúzes, s-a observat profilul unui bordei în malul pârâului, din care a ieșit la iveală ceramică atipică din epoca migrațiilor, databilă în sec IV.1

În aprilie 2007 am fost anunțați de către un localnic că depozitele de dejecții abandonate în anii '90 au fost excavate pentru a se înființa heleșteuri în locul acestora. Ajungând în locul amintit în 16 aprilie, am reușit să adunăm din partea de E a depozitului sudic un număr mare de fragmente ceramice atribuite culturii Coțofeni. Am observat astfel conturul negru al unui complex în pământul săpat până la stratul steril de argilă. Localnicul sus-menționat a săpat în acest loc o groapă din care au ieșit la lumină - pe lângă fragmentele de oală decorate cu linii incizate - și un idol zoomorf, pe care ni l-a înmănat mai târziu. Pe terenul scotocit nu am reușit să determinăm dacă avem de-a face cu un complex sau mai degrabă cu un strat de cultură neatins.

Lucrările au fost suspendate de către DCCPCN până la obținerea autorizației de cercetare. Astfel am întreprins mai multe periegeze, în urma cărora am colectat ceramică din epoca cuprului. În pământul excavat din depozitul vechi de dejecții, am găsit fragmente de ceramică puternic deranjate în urma intervențiilor de construcție. Datorită nivelării terenului, nu am putut preciza locul exact de proveniență a materialului arheologic.

În depozitul sudic am tras o secțiune de 10 x 2 m, folosind ca punct de reper un copac în colțul nordic, iar în cel sud-estic capătul unei conducte de apă. Punctele respective au fost măsurate topografic.

Am luat 0,20 m din stratul superior pentru a realiza un grund cercetabil pe terenul deranjat de intervențiile de construcție. După ce am rașchetat grundul secțiunii arheologice a ieșit la iveală conturul circular al complexului menționat, având un diam. de 1,60 m și umplutură neagră.

Nu am putut preciza la ce înălțime a început de fapt gura gropii față de acest nivel. Chiar dacă nu avem

observații stratigrafice, trebuie să atragem atenția asupra faptului că situarea secțiunii noastre la o adâncime considerabilă, pe fundul unui viitor heleșteu a fost determinată de înclinarea naturală a terenului și ridicarea barajului în 1979, respectiv în 2007. Groapa preistorică a scăpat de intervențiile lucrărilor pentru că s-a situat în marginea depozitului vechi de dejecție, iar lucrările din 2007 s-au mărginit doar la excavarea nămolului.

Pe toată suprafața a secțiunii ne-am adâncit cu 0,60 m, dar în afară de groapă nu a ieșit alt complex arheologic. Numai din umplutura gropii a ieșit material arheologic (în acest caz într-o cantitate considerabilă), în cealaltă parte a secțiunii am considerat steril din punct de vedere arheologic, de aceea nu ne-am mai adâncit în continuare. În profilul secțiunii se putea observa la partea superioară un strat de argilă cu o grosime variabilă, urmat de un strat negru, ambele fără urme arheologice. La început am considerat că stratul de argilă, depus inegal pe stratul negru, ar fi lutuirea interioară a depozitului de dejecții, dar după relatarea localnicilor, crescătoria de porci n-a folosit o tehnică asemănătoare. După observații ulterioare îl considerăm ca aluviune a pârâului Füzés.

Groapa a avut formă aproape circulară, iar în umplutura sa am surprins un singur strat. Am reușit să sapăm groapa doar la o ad. de 0,40 m, dat fiind faptul că „groapa de jaf” a localnicului care ne-a informat a fost adâncită până la acest nivel. Marginile și fundul gropii au fost drepte, ușor rotunjite la colțuri, partea de jos conținând fragmente de argilă alunecată.

Groapa conținea: fragmentele restaurabile și greu identificabile ale diferitelor tipuri de oale, oase de animale (de pasăre, ovine și caprine), respectiv o varietate de unelte cioplite din rocă vulcanică. În partea vestică a gropii am depistat și cenușă, respectiv, bucăți de cărbune. Pornind de la materialul arheologic descoperit în groapa de 0,90 m am dedus că aceasta trebuie să fie o groapă menajeră. Am reușit să întregim șase oale de lut și partea superioară a unui vas de provizii.

Privind decorul vaselor găsite la Fíliași - Alsó-Kövesföld putem să menționăm următoarele tehnici de ornamentare: adâncire (incizii late și adânci, sub forma unor șanțulețe dispuse în genul „ramurilor de brad”, șirurile de impresiuni orizontale dispuse pe mai multe rânduri sub buza vaselor, crestele orizontale, realizate cu unghia), ornament în relief (brîurile alveolate, crestele verticale, barbotină și aplicații tip „boabe de linte”) și canelare (fie caneluri late, fie înguste, dispuse vertical sau oblic pe corpul vaselor, dând nașterea triunghiurilor îngropate).

După forma și decorul vaselor găsite în groapa locului de descoperire Alsó-Kövesföld considerăm că acestea aparțin fazei I a culturii Coțofeni.

Note

- 1. Benkő 1992, 22/27.

Informații suplimentare online

[Raportul 3884 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
